

Fylkesmannen i Nordland

ØKSNES HAVNEVESEN KF
Havnegata 7
8430 Myre

Bodø, 25. oktober 2018

Deres ref.:
John H. Danielsen, havnesjef

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2018/3713
Saksbehandler:
Marit Torsvik

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Øksnes Havnevesen KF

Kontrollnummer: 2018.026.I.FMNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

John H. Danielsen, havnesjef

Fra Fylkesmannen i Nordland:

Marit Torsvik

Andre deltagere fra virksomheten:

Steinar Hansen, trafikkinspektør

Andre deltakere:

Jørn Olav Eikebø, Myre Redskapsentral AS

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Øksnes Havnevesen KF den 17. oktober 2018. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Nordland avdekket 4 avvik og ga 1 anmerkning(er) under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten har ikke etablert et tilstrekkelig tilbud for mottak av farlig avfall
- Virksomheten kan ikke legge fram deklarasjon på levering av farlig avfall til godkjent mottak
- Virksomheten har ikke utarbeidet en prosedyre for løpende samråd med havnebrukere, avfallshåndterere, terminaloperatører og andre berørte parter
- Virksomheten krever ikke inn avfallsgebyr uavhengig av om det leveres avfall fra skip som anløper de ulike havnene

Anmerkninger:

- Virksomheten har mangler i sitt system for registrering og behandling av avvik ved mottak av avfall fra skip

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

25. oktober 2018	Marit Torsvik	Oddlaug E. Knutsen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Fylkesmannen i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Øksnes kommune
- Myre Redskapssentral AS
- Reno-Vest IKS

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ØKSNES HAVNEVESEN KF	
Organisasjonsnr.: 980361071	Eies av: 980360989
Bransjenr. (NACE-kode): 52.221 - Drift av havne- og kaianlegg	

Kontrollert enhet

Navn: Øksnes Havnevesen KF	Anleggsnr.: 1868.0080.01
Kommune: Øksnes	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Annen aktivitet	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens egen aksjon for havnetilsyn i Myre havn.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Avfallsplan i havn
- Avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Øksnes Havnevesen KF plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Øksnes Havnevesen KF innen 17. desember 2018 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmnopost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Nordland v/Marit Torsvik.

4. Pålegg om opplysninger

Øksnes Havnevesen KF må sende Fylkesmannen i Nordland følgende opplysninger innen 17. desember 2018 (jf. forurensningsloven § 49):

- Redegjørelse for hvordan virksomheten oppfyller plikten til mottak av farlig avfall fra skip, jf. avvik 1
- Prosedyre for deklarerer av farlig avfall ved levering til godkjent mottak, jf. avvik 2
- Prosedyre for løpende samråd med havnebrukere, avfallshåndterere, terminaloperatører og andre berørte parter, jf. avvik 3
- Redegjørelse for hvordan virksomheten oppfyller plikten til å ta avfallsgebyr uavhengig av om det leveres avfall fra skip som anløper de ulike havnene, jf. avvik 4

Klageadgang

Dere har rett til å klage på pålegg om opplysninger dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene. En klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen i Nordland senest 3 dager etter mottakelsen av denne rapporten (jf. forvaltningsloven § 14). En klage kan fremsettes både skriftlig og muntlig.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 9. oktober 2018. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Øksnes Havnevesen KF bli ilagt et gebyr på kr 10 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Nordland. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Nordland (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Øksnes Havnevesen KF har ikke etablert et tilstrekkelig tilbud for mottak av farlig avfall

Avvik fra:

Forurensningsforskriftens § 20-5, jf. forurensningsforskriftens kapittel 20 vedlegg III punkt 6 og 7

Kommentarer:

I forurensningsforskriftens § 20-5 framkommer det at havneansvarlig skal sørge for etablering og drift av mottaksordninger for avfall og lasterester fra skip i havnen. Mottaksordningen skal være tilstrekkelig til å kunne dekke et normalt behov for levering av avfall. Standardiserte krav for mottak av farlig avfall er gitt i forskriftens vedlegg III.

- Mottak av farlig avfall fra skip skal være betjent og kunne motta alle typer av farlig avfall
- Mottak av farlig avfall fra fritidsbåter kan være ubetjent og begrenset til de mest vanlige typene av farlig avfall

Både betjente og ubetjente mottak skal være innrettet slik at:

- Farlig avfall er sikret mot uvedkommende
- Farlig avfall er sikret mot forurensning
- Det finnes informasjon på mottaket der det framkommer hvilke typer farlig avfall som kan mottas

I Øksnes Havnevesen KF sin plan for mottak av avfall fra skip, sist oppdatert den 16.10.2018, framkommer det at:

1. Levering av spillolje og mindre mengder oljefilter og spraybokser kan gjøres på Myre Redskapssentral
2. Levering av farlig avfall for øvrig kan gjøres på Reno-Vest sitt avfallsmottak på Strengelvåg, det vil si ca. 8 km fra Myre havn
3. Levering av større mengder farlig avfall kan avtales særskilt med Reno Vest Bedrift AS

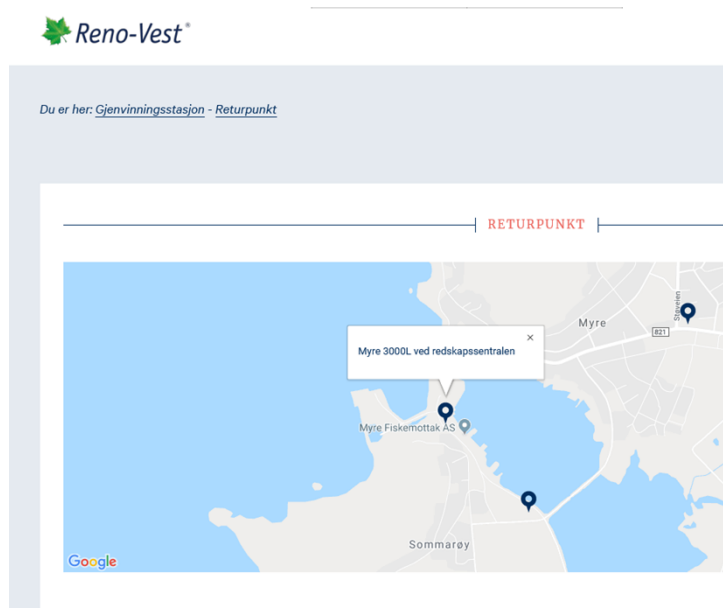
Under tilsynet ble det gjennomført en befaring på stasjonen for mottak av farlig avfall på Myre Redskapssentral, se bilde 1. Denne stasjonen består av en tank med lokk der avfallsbesitter selv heller på spillolje (til høyre i bilde 1). Tomme plastkanner legges i en egen avfallscontainer som står like ved (til venstre i bilde 1). Oljefilter legges i den samme avfallscontaineren som brukes til tomme plastkanner. Det er uvisst hvorvidt spraybokser også legges i den samme avfallscontaineren. Både spilloljetanken og

avfallscontaineren stod ulåst og plassert direkte på grus. Grunnen bærer tydelig preg av å være forurenset av olje og det finnes ingen mulighet for oppsamling i tilfelle lekkasje. Ved mottaket finnes det ingen informasjon om hvilke typer farlig avfall som mottas. I tillegg finnes det ingen kontaktinformasjon eller logo der det framkommer hvem som har ansvaret for denne stasjonen.

Bilde 1, stasjon for mottak av farlig avfall på Myre Redskapsentral.

Myre Redskapsentral står på Reno-Vest sine hjemmesider oppført som «Returpunkt» med en kapasitet til å kunne motta 3000 liter, se bilde 2. Ifølge Reno-Vest er dette en ubetjent stasjon og det farlige avfallet blir deklartert på husholdninger som produsent.

Bilde 2, utsnitt fra hjemmesiden til Reno-Vest IKS

I praksis har ikke Øksnes Havnevesen KF beskrevet noe annet i sin plan for mottak av farlig avfall fra skip enn det som allerede er en etablert del av det kommunale tilbudet for mottak av farlig avfall. I tillegg stemmer ikke beskrivelsen av tilbudet, slik det står i avfallsplanen, overens med det tilbudet som finnes i virkeligheten.

Fylkesmannen vurderer det slik at Øksnes Havnevesen KF ikke har etablert et tilstrekkelig tilbud om mottak av farlig avfall fra skip. Dette gjelder særlig for skip med mindre mengder farlig avfall og som samtidig ikke hører inn under betegnelsen fritidsbåter, for eksempel fiskebåter. Mottaksstasjonen på Myre Redskapsentral oppfyller dessuten ikke de generelle kravene til sikring mot forurensning og er derfor heller ikke egnet som mottak av farlig avfall fra fritidsbåter.

Avvik 2

Øksnes Havnevesen KF kan ikke legge fram deklarasjon på levering av farlig avfall til godkjent mottak

Avvik fra:

Forurensningsforskriftens § 20-5, jf. forurensningsforskriftens kapittel 20 vedlegg III punkt 8

Kommentarer:

I forurensningsforskriftens § 20-5 framkommer det at havneansvarlig skal sørge for etablering og drift av mottaksordninger for avfall og lasterester fra skip i havnen. Standardiserte krav for mottak av farlig avfall er gitt i forskriftens vedlegg III. I dette vedleggets punkt 8 framkommer det at farlig avfall som er mottatt fra skip, inkludert fritidsbåter, skal deklarerer av havneansvarlig når avfallet leveres til godkjent mottak.

Ved søk på Avfallsdeklarering.no, som ble startet opp i 2015, finnes det ingen registrerte leveranser av farlig avfall som er deklarerert av Øksnes Havnevesen KF. Vi har ingen kommentar til at farlig avfall deklarerer av skipsfører, det vil si der dette skjer som en direkte avtale mellom skipet og avfallsmottaket. Øksnes Havnevesen KF, som havneeier, har i tillegg en plikt til å ta imot farlig avfall fra fiskebåter og andre skip med mindre mengder avfall. I slike tilfeller skal havneansvarlig deklarerer avfallet ved levering til godkjent mottak. Vi er oppmerksom på at det i dette tilfellet er utarbeidet en felles plan som involverer flere havneeiere. I avfallsplanen må det derfor komme tydelig fram hvordan deklareringsplikten skal overholdes. For øvrig vises det til avvik 1.

Avvik 3

Øksnes Havnevesen KF har ikke utarbeidet en prosedyre for løpende samråd med havnebrukere, avfallshåndterere, terminaloperatører og andre berørte parter

Avvik fra:

Forurensningsforskriftens § 20-6, jf. forurensningsforskriftens kapittel 20 vedlegg I

Kommentarer:

I forurensningsforskriftens § 20-6 framkommer det at havneansvarlig plikter å utarbeide en avfallsplan i samråd med berørte parter. Krav til innhold framkommer i den samme forskriftens vedlegg I. Følgende punkt skal inngå i planen:

- Prosedyre for løpende samråd med havnebrukere, avfallshåndterere, terminaloperatører og andre berørte parter

Øksnes Havnevesen KF fikk i vedtak av 17.07.2017 godkjent sin plan for mottak av avfall fra skip. Samtidig ble det påpekt at planen manglet en beskrivelse av løpende samråd med brukerne og andre involverte aktører, noe som ble forutsatt rettet opp ved neste revisjon. Siste versjon av denne avfallsplanen er datert 16.10.2018. Fortsatt finnes det ingen beskrivelse av hvordan kravet til løpende samråd skal ivaretas.

Avvik 4

Øksnes Havnevesen KF krever ikke inn avfallsgebyr uavhengig av om det leveres avfall fra skip som anløper de ulike havnene

Avvik fra:

Forurensningsforskriftens § 20-9, jf. § 20-10

Kommentarer:

Prinsippet om innkreving av avfallsgebyr, uavhengig av om det leveres avfall eller ikke, framkommer av forurensningsforskriftens § 20-9. Gebyret kan kreves inn av havneansvarlig for hvert enkelt anløp eller som årsgebyr, sesonggebyr eller liknende. I de tilfeller det ikke kreves gebyr ved anløp, kan det likevel avkreves betaling for levering av avfall, for eksempel fra fiskebåter. Beregning av gebyr er nærmere beskrevet i § 20-10. Her framkommer det blant annet at gebyr for rutegående skip og andre skip med hyppige anløp kan beregnes særskilt.

Øksnes Havnevesen KF har innført et gebyrsystem der avgiften beregnes etter mengde levert volum og type avfall, det vil si for hvert enkelt anløp. Dette systemet er ikke i tråd med prinsippet om innkreving av avfallsgebyr, uavhengig av om det leveres avfall eller ikke. For fiskebåter i Myre havn finnes det ikke noe eget system for innkreving av avfallsgebyr. Dekning av kostnader til renovasjon inngår imidlertid i regnskapet til Myre Sjøarkiv AS, blant annet mottak for brennbart avfall. For mottak av farlig avfall er det henvist til et tilbud på Myre Redskapsentral, det vil si et tilbud som er ubetjent. Vi antar derfor at det er husholdningene som, via renovasjonsgebyret, finansierer dette tilbudet. For øvrig vises det til avvik 1.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Øksnes Havnevesen KF har mangler i sitt system for registrering og behandling av avvik ved mottak av avfall fra skip

Referanse

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 7
- Forurensningsforskriften § 20-6 tredje ledd, jf. kapittel 20 vedlegg I
- Avfallsplan for Øksnes Havnevesen KF, vedlegg 2

Kommentarer:

I følge internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 7 skal virksomheten ha iverksatt rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav. Disse rutineene skal være skriftlig dokumentert. Videre framkommer det av forurensningsforskriften § 20-6 tredje ledd at avfallsplan for mottak av avfall fra skip skal være utarbeidet i henhold til kapittel 20 vedlegg I. Et av de punktene som skal inngå i planen er:

- Prosedyre for innberetning av påstander om utilstrekkelige mottaksanlegg

Øksnes Havnevesen KF har i sin avfallsplan lagt ved et eget avviksskjema for melding om utilstrekkelige mottaksforhold. I praksis viser det seg at havnevesenet ikke har fått inn noen avvik fra brukerne av havna. Avfallsplanen med vedlegg ligger ute på havnevesenet sine hjemmesider. Det kan likevel stilles spørsmål ved om systemet for å melde inn avvik er godt nok kjent. Et eksempel er mottaksstasjonen for farlig avfall på Myre Redskaps-sentral, som over lengre tid ikke har samsvart med det tilbudet som er beskrevet i avfallsplanen. Dette er et forhold som burde ha vært innrapportert som avvik, både av brukerne og andre involverte aktører.

9. Andre forhold

I avfallsplanen for Øksnes Havnevesen KF framkommer det at havnekontorets ansatte er ansvarlig for avfallshåndteringen for kommunale kaier, samt for Myre Sjøarkiv AS. Samtidig er dette en felles plan og omfatter blant annet mottaksanlegg for fisk. Under tilsynet kom det fram at det bare i Myre havn finnes ca. 60 kaiavsnitt fordelt på 15 ulike havneansvarlige. Kun to av disse har levert og fått godkjent sin egen avfallsplan, det vil si Myre Fryseterminal AS og BioMar AS. Ved neste revisjon av avfallsplanen oppfordrer vi dere til å spesifiseres nærmere hvilke kaiavsnitt og hvilke havneansvarlige det er som inngår i planen og hvilke som ikke inngår. Videre bør dere ha med en beskrivelse av aktivitetsnivået i havna, hvem de ulike brukerne av havna er og hvilket behov de har for levering av avfall.

Når det gjelder beskrivelsen av mottakstilbudet, er det henvist til et samarbeid med Reno-Vest Bedrift AS. Planen gir imidlertid ingen tydelig beskrivelse av hvem det er som har ansvaret for driften av mottaksstasjonene. Dette er også noe som bør komme tydeligere fram ved neste revisjon av avfallsplanen. Fylkesmannen oppfatter det imidlertid slik at returpunktet på Myre Redskapsentral er etablert som en del av det kommunale tilbudet for mottak av farlig avfall. Vi har derfor utarbeidet en egen rapport til Reno-Vest IKS som omhandler driften av dette avfallsmottaket.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Fylkesmannens vedtak av 17.07.2017 med godkjenning av avfallsplan for Øksnes Havnevesen KF

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Avfallsplan for Øksnes Havnevesen KF av 16.10.2018